

Nr. 50.

Brasovu,

24. Iuniu

1856.

Gazetă ese de dñe ori, adeca: Mercurul și Sambata, Föde'a odata pe sepmâna, adeca: Mercurea. Pretiu loru este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a. 5 f. m. c. înaintru Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. pe 1 sem., și pe anulu intregu 14 f. Se prenumera la tote posta c. r., cum și la toti cu noscuti nostri DD. corespondinti. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

GAZETA

TRANSYLVANESE.

Partea oficiosa.

Ordinatia ministerului c. r. de cultu si instruc-

tiune din 24. Maiu 1856,

cu activitate pentru tōte tierile de corona, — luandu afara regeatul lombardo-veneticu si confinie militare — privi-

toria la essaminele private pe la scōlele populari.

In privintia essaminelor pruncilor acelora, care primesc invetitatora in studiile prescrise pentru scōle populare său a casa său in institute private (scōle private, institute de crescere si de invetitatora private) au pe vitoriu a se tiené urmatorele detierminatiuni:

I. Déca e vorb'a numai pentru unu testimoniu scolaru despre invetitale obiecte ale scōlelor triviale său elementare inferiore, es-

samenulu pruncului său fetitiei ce primi invetitatora privata se pote face la verce scōla parochiala, care se afla in organisare directionala. Ear' déca scolaru privatu are de lipsa unu testimoniu de scōla mai mare său pentru ca se se incapue de vreunu stipendiu său pen-

truca se intre in gimnasiu si in scōla reala inferioara său si spre altu scopu, adeca de testimoniu din clasea suprema a scōlei mai naite ele-

mentare, atunci trebue se se supuna la essaminu său la o scōla su-

periōra normala a tierii săa la un'a elementara publica superioara,

care ori ca are competititia dea essamina scolarii privati, ori ca se imputeresce de catra gubernulu tierii, fiindu regulata si deplinu orga-

nizata, spre a practica asemenea essamine.

Asemenea privatistii scōleloru inferioare reale, vrendu a primi

testimoniu valibilu, potu numui la o scōla publica reala inferioara de-

pune essaminu.

Dela acestea detierminatiuni se iau afara numai scolarii acelor

institute private, caroru fi s'a datu dreptulu anumitu de a tiené essa-

mine publice si a da testimonie scolare cu valore de statu pentru sco-

larii loru privati.

II. Essaminele privatistilor pe la scōlele publice superioare si pe

la scōlele reali inferioare impreunate cu acele se tienu numai de 2 ori

in anu, ad. la incheierea semestrelor.

III. De acea toti aceia, carii vreau a depune essamine de cate-

goria acésta, au a se presciintia cu 3 septemani inainte de incep-

tu essaminelor indatinate de semestru la directorulu scōlei publice

superiori său alu scōlei inferioare reale, si deodata a arata in scrisu-

nunile din botezu si alu familiei, loculu nascerei, etatea (vresta), ca-

racterulu parintiloru săn alu tutorului, locuinti'a, classe din care si

scopulu pentru care vréu a fi essaminati, si indeosebi au a dovedi

despre institutiunea primita in religie, si apoi se intrebe inainte de

ce ar decurge essaminele la scōlele publice despre diu'a si óra,

candu au se vina inainte. Déca va fi careva impededat a se infaci-

ea la diu'a desifita, atunci trebue sa se roge de altu terminu, dove-

dindu cau'a impededarii.

Directorilor le sta in vōie a face cunoscute dilela de essamine

pentru privati in usatele programe de essamine.

IV. Essaminele privatistilor trebue se se ordineză asta, ca cei

se tienu de asemenea clase se se ohione inainte deodata, insa asta,

ca se nu vina prea multi deodata la essaminare.

V. Afara de catechetu si de invetitatori, carii se chiama la essa-

mine, mai are se fia de facia si directorulu scōlei si ne vinindu la

milou pedece deosebite si inspectorulu nemediatu alu scōlei.

Dela invetitacei privati trebue se se pretinda pe atata, pe catu se

peste si dela scolaru publicu de aceeasi clasa scolara si essami-

ne se se tienă asta, inoatu cunoscintiele si promptitatea castigate cu

instructiunea privata se se cerceteze si clasifice cu deplina incre-

dintiare.

VI. Pentru fiacare essaminu privatu la o scōla suprema său re-

ala inferioara are a depune scolariulu o tassa de 4 florini. Din ace-

stia competu directorului si catechetului cate 1 f., si restanti'a intré-

ga invetitatorului, său déca essamineza doi docenti ambiloru in me-

sură asemenea. Déca e directorulu deodata si catechetu său invetitatoru, atunci i se cuvine partea ficsata pentru fiacare calificatiune (ad.

si pentru invetitatoru ori catechetu). Déca essaminează si mai multi

docenti, atunci tassa se imparte in proportiune egala său dupa o me-

sură potrivita pusetiunei loru, ceea ce are a decide directorulu.

Pentru essaminu la o scōla triviala, in casulu amintit suptu

punctulu I. se depune o tassa de 2 fr., care se cuvine catechetului si

invetitatorului in dōue parti egale.

Pauperii nedisputati, si mai cu deosebire acei princi, carii, in

casu candu ar frecuenta scōla publica ar fi liberati dela depunerea

didactrului, candu voru veni inainte trebue se se essamineze fora

tassa. —

VII. Testimonie de essaminu pentru privatisti se facu cu mo-

disificatiunile ce vine de slua saia ca si cele a le secolarilor publici si

ce supluscru ai provedu cu sigilulu scōlelor publice. Numele scō-

lariloru essaminati trebue sa se primésca in adausulu catalogului scō-

lei publice, dimpreuna cu calculele ce lea priimity.

VIII. Déca parintii ori Autorii vreau numai a se incredintia des-

pre inaintarea prunciloru său curandiloru sei si despre coresponsata-

tea instructiunei, pe care o au primitu său a casa, său si in institute

private ne'ndreptatite la tienerea essaminelor publice, se pote tiené

unu essaminu spre scopulu acesta in cas'a loru, respective in institu-

tulu său scōla privata, chiamanduse directorulu si unii docenti ai scō-

lariloru publice, inase acestia in casurile aceste n'au dreptu a le face

testimonie scrise, ci numai a din gura isi potu da judecat'a sa despre

resultatulu essaminarii si a dechiara, cum si in ce modu se pote re-

forma său intocmi instructiunea, ca se fia mai corespundatoare.

IX. Asupra observarii acurate a detiermuriloru acestora au a

vighie cu cea mai mare rigorositate organele inspectionante si con-

ducatore.

Thun m. p.

Partea Neoficiosa.

BANATU.

De prin giurulu Fagetului 3. Juniu 1856.

Domnule Redactor!

Alaltaeri avuramu in midiuloculu nostru, pre D. consiliariu gu-
bernialu, si c. r. inspectoru scolaru D. Const. Joanovitiu in visita-
tionea scōleloru, carele au venit acumu se secere, aceea ce an-
seminatu mai nainte de 3. ani, candu prin energica s'a colucrare
au adusu pre comunitati, ca se maréscă plat'a invetitatorilor
dupa cerintele timpului; si cu adeveratu o fapta bine nimerita la tim-
pulu seu au facutu, caci invetitatorii nostri din Banatu in tota privin-
tia stau in cea mai buna stare, cu salarii dela 2, 3, 4, 5 si preste 6
sute de florini mon. conv. pentru care fapta energica in interesulu
hunului de comunu au si fostu recunoscuta de meritu la inaltulu c. r.
gubernu, si dela S. M. S. prea gratiosulu nostru Imperatu, cu ordinu
pentru merite fii redicatu la stare de cavaleru.

Asia dara D. Cons. si inspectoru scolaru, atunci cu ocaziunea
marimii platiloru invetitoresci, au si fostu manifestatu comunitati-
loru, ca din acésta intreprindere, si ele voru ave indoitul folosu, pen-
truca avendu invetitatorii traiulu vietii mai bine asigurat, voru des-

fasiura destinate silintie in plinirea chiamarii lor, si ca trendavii si lenesii nu se voru bucura de acestu beneficiu, daca nu'la voru merita prin silintia; acestea nu numai ca sau manifestatu publicu, dar tocma li sau predisu invetiatorilor, si mai alesu acelora ce si atunci erau mai slabuti, li sau spusu verde in ochi, si deadreptulu.

Póte — unii dintrenșii, cam dedati a lăsa cu dóra, o lasara cam asia, se fie cum o fi — dar altii acum cu bani mai mulți póte ca începuta a da pinteni. — —

(Ba 8pm.)

Monarchi'a austriaca.

Biena. Рече Гречієї Отто петрече дн Biena, елд фѣ прі-
мітѣ, ка о рѣденіе ла къртеа Аттерътескъ. Дн опореа лві се
Фѣкбръ ші ревібрі de міліціе. Маіеот. Са рец. Отто вісітѣзъ ші
інстітутеле капіталеі ші ва речънѣ дн Biena пъпъ ла decгрекіе-
реа Аттерътесеі, каре се аштептъ пе тѣтъ тінгта нз позиціи дн
капіталъ чі ші пріп церіле de коробъ. —

Bienă, 27. Ianie n. Necesitatea reformatelor în Platele danezane. (Din „Bandepen“ Nr. 296.)

Ли зілеле трекъте сосіръ пеште штірі, квіткъ дóръ птет-
ріле апксене с'ар дндсплека — а се дивои кв ісолареа Прінчі-
пателоръ, — адікъ кв певніреа лоръ днтр'внъ статъ. Banderer
кьшкпатъ de импортаңа штіреі ачестеіа ші пъблікъ дндасть відъ
артіквлъ днчепеторів спітъ енідеа сперандеі, ешіте, ка ші ті-
перва діп Гъмъліа лгі Жое, — арматъ ші крескътъ, квіткъ до-
ріпделе ші інтереселе Австріеі воръ авé акым тержмъ de ажысөй
ла репортеле кв веңіпеле Прінчіпате. Артіквлъ не дъ талте
de ртметагатъ пентръ ка містіреа се фіе таі үшібръ ші спін
аша; —

„Лутреъчнепа пептвз **Л**и **т**р **в**п **і**р **е**а Прінчіпателорѣ сеъ
десбінареа лорѣ (?), се паре акѣм къ ар фі віпішорѣ ресолватъ,
декъ de алтмінтренеа се адеверените штіреа, кумкъ пътеріле а-
пъсene с'ад лъсатѣ de пъререа лорѣ дела днченятѣ ші врѣш ка-
съ се пъстрезе ісолареа Валахіеї ші а Moldавіеї.

De с'a фъкѣтѣ ачѣста, апои авемѣ de a фаче кѣ о фаптѣ
комплінѣші верче алтъ дикѣсіоне по фитреъчпое ачѣста е
кѣ ачѣста дѣржатъ. Но тотъ дитжиплареа дись треве се
діпемѣ, кѣ шотіввлѣ каре а фъкѣтѣ не кабінете съ се рѣспічє
пептрѣ деспѣрцире а фостѣ ачела: *Pentru ca mai lesne cu ce
potră cînd o săptămână pred omnirosa Picioare de Hriniță, de tot
căpă fi făkătă achișta po nască, cîndă căpă lătrani și împerei
dakovo-pomanaș.*

Е ляквр патвралъ, къ аїчі нѣ авемъ ліпсъ а адъче історіа спре ажъторізъ, къче фоліндго пе ачеста ведемъ преа біне, къ препондеранда Рѹсіеї дн Прінчіпата, пъпъ че Фвсеръ ачесте дес-
вінате, нѣ пътмаї къ нѣ се пътъ параліса ші днденпърта, чі къ
кіаръ дн ачестъ decsinare а афлатъ Рѹсіа чеа таї бвпъ окасів-
не, а'ші къвта тержтъ поѣ пептръ ка съ се днкгібезе таї біне
аколо, лъскандъ пе осподарії Валахіеї ші Moldoveї пътмаї ка пе
пеште креатврі але днфлгіпцърії сале, ка съ таї есістеze пъпъ
ла о zi. — Астъзві дисъ лякврлъ съ фіе алтфелівъ, днфлгіпда рсё-
скъ требве съ се фржпгъ, препондеранда греко-славікъ требве съ
се паралісéзъ.

Кынкъ сінгвра ұлтрыпіре а Прінчіпателорд н'ар фі фостқ ұл старе а продыңе ачеста стръформаре, е ләкрг ведератқ; пептрыкъ кк о сімплъ ұлтрыпіре Прінчіпателе ұлкъ тотқ н'ар фі фостқ ұлкъ националъ үніте, нічі тілітарічеште дестоініче а се опнене кк әрта. Лә үніреа националъ мәар фі ліпсітқ ұлкъ ромыній din Apdealъ ші Бесарабія — ші спре о ұлкідере стратецикъ ар фі ліпсітқ позлі iмперія ші граніцеле соліде, ар фі требігітқ съші стръпнъ граніцеле сале din ресърітқ ла Нистръ ші се аізь ұл діспөсъчкпе Карпаций сөдічі, карій dominézъ акжт Валахия de кътръ Nордъ ші Молдавия de кътръ ресърітқ, ші се deckizъ шеогріле Молдо-Валахе ла орчे ұлтрапре din Apdealъ ұлтрап'аколо. Прін ұрттаре сімпла ұлтрыпіре ұлкъ тотқ н'ар фі ғонітқ din Прінчіпата препондеранды Ресіеі. Аічі ұлсы заче тотыш скопвлъ чөл de къпетеніе а негоціацівілорд ка Прінчіпателе се рътьнъ ұл віацъ ші ла ачеста кіарқ Австрія се ұлтпартышаште тай тхлітк.

Врео лъціре de пътере дп афаръ спре а фаче таі тарі Ппателе нз поте nіcidekum се аібѣ локѣ ші nіcі лъсате de cine нз аратъ къ ворѣ фі харпіче, вотѣ требзі awadаръ дп прівінцъ політікъ а лъкра спре а da пътере церілорѣ danzbiene, ші дп респектълѣ ачеста 'шиарѣ пътѣ къштіга Австрія дп дпцелесълѣ челѣ таі побілѣ алѣ къвжптулѣ, пе калеа чеа таі үшоръ, тітла de 8nѣ протекторъ.

Де ворбеле челе поентате ші пльккте а ле тімпілорð декъ-
рэндѣ трекці се цине ші афірмъчкпеа, квткъ Австрія е кіемать
„а лъді квлтвра кътръ Оріентъ.“ Ачестъ проблемъ ші а афлатѣ
черквлѣ актівітъції сале челѣ тай лъдітѣ дн провінцеле dans-
сіене.

Лн че modъ ші сеасть аре съ се дитітиле лпоклареа (посыреа) квлтбрей ачештеа е лесне de есплікатъ, déкъ обсер-
вътъ, кътъ кътпъ ліверъ de а лякра се афъ лн церіле ачестеа
спре а фаче, ка джиселе пе'пчетъ се девінь егаль де паштере лн
квлтбръ къ чеаалалтъ Европъ ші попорвлъ съ се десволте къ
тъrie. —

De vomă vrea a lăua lăkscslă chelă pecipitorie ală boierilor din Băkreshită și Iași de ună cemnă de viață vîgietorē peptre kultără; dékă vomă vrea, ca și komplițile chelă kătarpică de evrei ale Băkreshilor să rekpobștemă statulă chelă opdi- pată neguțătorescă și și cechulă chelă tare răpresanjata de kroitoră ună faptoră indistrională păterpikă; dékă vomă vrea a prokătă aroganța și trăfia boierilor, față că poporul chneea pă- shanteană nepovilă și neliberă che e dekăzută și sklăvie, de ună monșmentă istorică a unei vieți patriarcale de popor; dékă voimă a rekobștei nămai o nobă spesialitate a cerelui, că shosé- za dela granică de către nordă pînă la sudă și dela răsărită pînă la vestulă (Băkreshiul?) ce deocivesthe, și nu se țin- inde ne către se țintinde țéra (pînă către nu se opună pe- deche patriarale la lăcărea drătmărilor); atunci, veză bine, că și țepile danbienă se băkără de ună gradă ținălată ală kultărăi, și dekăsulă decvolțării româniloră arată progresul tokta așa de csprițătoră, că și brékam deșteptarea și lătăparea ve- chilor lor de către răsărită cșptă așpiciile ministeriale ținăper. răsescă ținătră deșteptarea păblăică. —

Ачестъ пърере дпсъ нз преа е цепераль, дп тотъ дптъм-
плареа дпсъ се претинде ліпса чеа врцінтъ de реформе дп це-
ріле ачестеа. Чеа маі din тъів ші пептрз акзт маі дппортантъ
реформъ ар фі: Ліберареа пъшнптвлі (ad. штерцереа кльчей сéй
а ровотелорð, сéй дппропрієтареа церапвлі). Пънъ къндъ бо-
їєрї ворð реїнне Domini аї дереї ші тої чеймалді локкіторі н-
тмаі серві схпші ма роботе сéй стрыні не'ндраптці, пъпъ а-
твичеа нз поте аштента пічі цара дпса пічі о сперану de врео
авжтаре ші пічі о консолідаре політікъ.

(Ba 8pm.)

— Деспре дитълпіреа Ємператвлзі къ Ємпер. Наполеонъ
орі ла Інсбрюкъ, орі лънгъ Ренъ се ворбеште твлтъ дисъ пе гъ-
чите. — Тотъ аша се скріе, къ Франца с'ар фі диджелактъ да
претенсіїле Тврчіеі а пъ сімі, ка Прінчіпателе съ се вп'аскъ. —
Аша ва атърна вп'иреа ші дела вбіа Тврчіеі, каре тотвши пъ се
ва пхтэ опкне ла черероеа фртречеі пошорімі, ші каре Фъкъндш
партідъ къ тажорітате контрапъ впішнеі фп Прінчіпate, поте къ
се ва ші опкне. —

— Dap óre de че днчепе саръш жърп. с. оғіч. din Фран-
ца „Нei“ а апера ші а прекважпта зпіреа Прінчіпателоръ снпѣ
прінцъ стръинъ? Оаре де че пъ днчетеазъ елѣ токта акът а
воры i desпре органисареа лоръ къ 2 камере пе мъргъ шрингъ,
деакъ ар фі adевератъ, къ Франца пъ вреа а се опкпе воіндеi
Търчие? —

Cronica straina.

ІТАЛІА. *Tspinš*, 18. Іспніш. Чине аž чітітѣ дн̄ рестімп
де о лвпъ жэрпалеле Трініз деспре трактареа дн̄требърї іта-
міене ші чине ле чітеште ші астъл, ачела съ поѣ дн̄треба, оре
де че с'аš mai domolitѣ еле акыт deodatъ, дн̄пъ че пхбліка
таі дн̄тыів къ атъта есалтаре aminingдърї ші флакърі. Съ поѣ
къ порніріле din Capdinia съ аібъ пнтретжлѣ ші рефжнѣ din
Londonš, ші къ днлалтвлѣ аліатѣ дела ржвлѣ Cena нѣ съ вітѣ
окі влпі ла спектаклвлѣ пресеі піемонтеze; орі къ оmenії ачеі
ш'аš тұтатѣ політика; днсъ атътѣ е штітѣ, къ еі трактезѣ акыт
мврвлѣ таі къ odixпъ ші къ акыт ктезазъ аши рідика гласы
киарѣ бтмені de ачеіа карій днлainte къ пціпе септътѣні нѣ авеі
евптѣ diconosciuпeа лорѣ пічі тъкарѣ о фбіе. Апсемпѣтore при-
domolire ші Formъ саптѣ кваетъріле по каре ле пхблікъ „Опі-
шпса“ дела упѣ „екс-сенаторѣ din Italіa централь. Ачесте с
денпѣртезъ преа тұлтѣ de преріле пнмітвлѣ жэрпалѣ, дн̄ къ
еле нѣ потѣ конглъсі къ прінчіпіеле ачелві аши фбръ а с
аръта къ дбръ е ліпсітѣ de карактерѣ.

Адшопідїмле де а ны дебені ла еркпдішпі републікане він
тотъ шаі decs, ші стрѣдьшіце партідеі модераціоръ съ кон-
цептреазъ актъ пытai спре а ажыңе ла о формъ де реіпім
констітюціональ ші ла о конфедераціоне а Галиєі ұлтре сіне.
Готъ трансақдішпеа (токтейала) къ партіда революціонаръ о пыл
подеражі ла о парте фііндкъ сокотескъ, къ ачеса ва фі үл паші
каре леар перікліта сімпатія пытерілоръ. Программалъ модераці-
іоръ мі о формалеэъ пытівлъ еко-сенаторъ ұп ұртътоаре ра-
йоні: —

Ескизъндѣ Lombardia ши Benegia dela плансълѣ de анатаже за авеа нода стрѣфортаре а Италиѣ нѣмаі атчпчеа хрѣпѣрѣ вспе дѣкъ тишкапеа дин аплѣ 1848 се ва редва прїп ажсториѣлѣ нѣ

теріорія (на п'ятій аль п'ятеріорія ап'ясене) п'єрсінд юреобоївля къ Австрія ші пріматалі політік аль Панел. Фіекаре патріоті італіані, аша фінезъ артікліві, каре аре шінте съпътось, треба къ тъніле не п'єнті съ 'ші шіпъ філтребареа: прівінд юла ани 1848—1849, оро че ар требі съ фіе акті Italia фіръ де 15. Маів ла Неаполе, фіръ вчідереа ла Rossi ші фіръ де вътъліа дала Новара, ші елі се ва деп'єтра de філіріторі ачесторі філтътілірі трекуте, фіръ а маі вои а да фадъ къ джонії.“ —

Дінтр'алте п'єрді се альді штірі токта оп'ясе. „Морпінгъ Постъ“ din Англія скріе дееспре десфачереа din 18. Іюніш а ле-цініе італіене діл Малта, къ din ea 1700 інші съпъ се тръ-мідь ла Шіемонті, еаръ чеймаліш ла Ценза (ad. totò діл Ші-емонті) юnde іаі kondісід къ солді партіда революціонаръ, аі къ-реі аченії се афла де тълті діл Малта, спре аі акордіа. „Мор-пінгъ“ зіче“, къ ачестіа нз маі аскінді пісіка діл сакъ, чи де-кіаръ діл п'єблікъ, къ месіріле п'єнтрі тішкъріле революціонаре діл Шіемонті тергъ фірте біне ші къ кіаръ п'єнії (каре? ші юnde?) de ші нз ле даі ажіторів че фадъ, totò діл спріжніескъ. Аченії лаі Маджіні, че фіръ діл Малта, філкредінгезъ, къ акті съпъ тóте прегътіе п'єнтрі о рескіларе таре. — („Ое. Z.“)

ФРАНЦІА. *Парісъ.* Вро 50 полоні, ашърді де сортеа єміграції се отържъ а прімі амнестія датъ de Александри Філіп. русескъ. Ділсь Царторіскі ші тълді алді аі філкъті протесті асіпра ачей амнестії ші а трактърі полопілоръ. Де-томкрадії полоні ділкъ ретъліш ка стъпка п'єнішкаді діл елемен-тілі съд. Цен. Рівінскі ділкъ нз с'а отържтъ.

БРІТАНІА МАРЕ. *Londonsъ,* 23. Іюніш. Дорінда чеа па-тіралъ ші препльчерае енглезілі de а дітірълоша не р'єніе сале се афль ділкордате къ прегътіріле че се фадъ п'єнтрі прі-тіреа солділоръ din Кріміа, але къроръ шіре de аі ші фості п'єнте де б'оль, п'єнте діл ляпітъ маі de тълті орі р'єріте, еле тотші воръ стърні вп'є енгліасмі de глюріе ші de въкіріе діл брауде Альбіонілі.

Рециментеле de гвадіе се аштепітъ діл септътъла ачеста ші реціна къ соіві-съд лі ва дітімпіна ла къртеа трепілі, de юnde воръ прочеде къларе діл фіртеа лоръ ла Хіденаркъ, юnde воръ аве 40 ревіїш ші діпъ ачеста воръ фі оснітаді de ор-шані. —

Съма съпътскріпцівілоръ п'єнтрі дъвнації пріп рев'єрсъріле апелоръ діл Франца се сві діл Англія ла 30 тіліоне Л. —

ТУРЧІА. *Дела Константинополе* о скрісіре пріватъ не а-діче штіреа, къ вп'є боіеръ толдовані че се інтересізъ а фаче Каймакамі ла Молдова не вп'є алді боіерів din Іаші, ар фі промісід вп'є Беів дісентіратъ, аі да de соіде о фатъ din Moldova къ зестре de 80 mil галіві. Мъма Беівлі ар фі дімельнді не тірте къ інтрії пріп харемірі п'єнтрі ісбітіре. — Ноі крідемід къ нз се воръ гъсі фете діл ціра постръ каре съ се ділкід діл харемід не асеміні прецъ. Тотъ ноі крідемід къ de ва фі съ аветъ вп'є інтерегід діпъ ділчітареа домілоръ, вомъ авеа Къ-тъкішіа превъзгътъ пріп регламентъ, сінгра кігзіпіцъ че ар фі маі віпе възгътъ ші съферітъ діл ціръ. („Z.“)

— Търіле Ісмайлі с'аі оғъръматъ, ашезъріле п'єбліч, прекът: вата, касарміа, карантіна ш. а. с'аі въндітъ de авто-рітъціле р'єсіене ла фіце партікларе діл прецъ de 86,000 р'ємі ар'їнітъ. —

СКАНДИНАВІА. *Штокхолмъ,* 16. Іюніш. Стъденії din Копенхага, Крістіаніа ші Ланді, кари къ деосеітъ інфініцъ а потавілітцілоръ счіентіфіче саі фості атрасід ла школа ділалтъ ділса діл універсітате, юндо репресіонрэзъ о юпіре а жіпі-тіеі стедіоце din Сведія, Норвегіа ші Данімарка, съ ре'пітірсеръ акіт еаръші діл Штокхолмъ. Прочедереа засать къ веселіе, къ парома юпіре аі ажисід ла кълітеа еі діл сербътіреа, каре саі дітъ стъденіїлоръ de Маіест. Са рецімелі іері діл кастеллі съд Дротнінгхолмъ. Стъденії аввръ оп'юреа а прілні ла Маіестатеа Са, ла каре прілнід а рідікатъ рецімелі вп'є тоастъ п'єнтрі не къ-тіта юпіре а челоръ треі дітіръції нордіч. Ворътірілі ділоръ D. Ц. Пловг, (редакторъ діл жіралілі демократік ші інітімід цер-манілоръ din Копенхага „Fædrelandet“), респінсе тоастълі Маіестъції Сале къ о къвжітаре преа поетікъ, діл каре діші ес-прімі сперанда са ші а паідіні de а ведеа зітімеа скандінавікъ реалісатъ діл формъ de статъ. Маіестатеа Са тълдіші ші zice, къмкъ о інітімід дітре статіріле нордіч нз есте къ п'єніцъ. Мъне п'єлакъ стъденії а касъ. Акасъ съпъ стъденії ла осінь-тірі гратісід пріміці, ділсь діл Копенхага съ паре къ енгліас-тілі нз преа ле діл пріміре гратісі. Парома ад'юніреа de стъ-денії есте: „Skandinavia dela Полъ п'єль ла Eider“ ші „Ръс-боів съпъ.“ (Съпъ ачеста съ прічепе р'єбоів діл контра Р'єсіе п'єнтрі Фінландія.) —

Tîr'a romanescă si Moldavi'a.

Букрещітъ, 14. Іюніш. Діл „Фремденблatt“ din Biena. Mi-ністерілі діл лъвітірі din Ціра рошъніескъ фаче къпоскътъ къ діл 5. Іюніш а. к. с'а deckicіd вп'є віврід телеграфікъ діл Фокшані Ва-лахіе, не каре се потъ спедіші ші депеше прівате. — Марсаръ Паша, каре маі фі ділкъ аічі, соді дела Константінополе ла Бъ-кірешті ші дескълекъ діл палаталі че веікъ. Марсаръ Паша є къпоскътълі партісані алді C. A. Лазрман; зікъ, къ ар аве 40 шій венітъ не аіші ші се ворбеште de обште къ вреа а се късъ-торі къ о дашъ рошъпъ M. Філіпескъ. Алдії зікъ къ ва окна локълі de секретарівъ лъпгъ комісарілі турческъ че ва вені діл скрітъ аічі.

Діл п'єрділі Вълениоръ de тълтіе кътъръ Брашовъ аішітъ ла ляпітъ п'єнте вертъ, карі подъ еарба din р'єдъчіпъ, аша діл-кътъ лівезіле се афль деспоіете de еарбъ. — Miinisterілі а тръ-місід не Dр. Лікачъ, ка се черчетезе п'яга ачеста шчл.

— Діл Фълтічені, діл тімпілі Іартарокълі de Ст. Іліе с'аіші ашезатъ вп'є віврід de телеграфъ. О депеше сімпілъ дела Іаші ла Фълтічені ва коста 18 леі 30 парале.

— Фойле din Прінчіпіате не ад'юкъ штіреа къ опосідініеа din Молдова се прегътіште а еші діл п'єблікъ, таі дітъші къ вп'є жірналі діл контра юпіре Іпателоръ ші апоід къ алте тіжлочі, каре ле воръ скоте ла ляпітъ інтереселе ей. —

Жірналеле de акті „Zîmbrelă“ ші „Стеага Д'єп'єрі“ діші контіпъ къ тълті ділчіасмі тісініеа, че ші о аіші ляпітъ ас-пріші п'єнтрі юпіре, ші п'єблікъ, къ парола юпіре о десятъ ло-калітъціле вна діпъ алта пріп акте п'яціонале. Діпъ Бъкъші ші Текчі, Гъльцені ші Фокшані, Еотвашені ші алді аіші врітатъ асеменеа таіфестації. Arхімандрітъ Мелхізедекъ, ректоръ діл сімінарілі епіскопескъ din Хваші, с'ємінді, зіче „Ст. Д'єп'єрі“, къ юпіре есте нз п'ятіа о треізінцъ п'яціоналъ, дар ші о догмъ а бесерічей постре,“ къвіюшіа са а прегътітъ о предікъ п'єнтрі віторілі ділчіасмі храмъ аіші векій епіскопії din Хваші, ф'єндаръ de Александри Філіп. че веікъ в'єпъ. Къважитълі ділдеамъ діпъ спірітълі еванг-ліеі ла Іхістосъ ла юпіре, ші е спікітъ къ текстърі din Сънта Скріптулъ.

Дінтр'алте п'єнте партіта греческъ се ділкірдъ а дітіпедека не кътъ с'аіші ачестъ таіфестаре, не кътъ ші съпъ претексте шов'їтірі; алді дінтріе боіері се темі, къ воръ нерде с'єнеле de галіні, че ле пріміа къ окасініеа алецерії Domnілоръ ка тітві-ре, дікъ воръ діпіе къ вп'юнітій шчл. Діл Валахія ділделеңінда е про, че ші контра се афль ші аштосъ греко-славі ші алді інтересації діл партеші. —

Десіре контісініеа de маркареа таізінелоръ Бесарабіеі се скріе, къ еа а афлатъ de неаператъ ка Болградълі ділкъ съ ре-тъніе діл партіа Молдовеі, ф'єндікъ din партіа таізіналь нз се п'єнте траце лініе деміркътірі; ашоі къ ана Іалпукъ п'єнте де-вені п'ялтірі.

Десіре вро турбъзаре діл попоръ нз се адевереште п'ікъ-їрса діл Прінчіпіате; се паре къ кореспондінг. діл „Кр. Z.“ а четітъ de не стеле штірі de турбъзаръ. — Касілъ дела Бъзевъ, діпъ ф'єнітълі комісініеі, с'а възгътъ а фі о кълкаре de къвіїпъ. M. m. G. p. ші ц.

„Стеага Д'єп'єрі“, діпъ Газета Крічі аре врітътіреле:

„Галаді, 9. Іюніш в. Колопішти б'єлгарі, карі трекъсеръ къ трупеле р'єсінітъ діл Бесарабіа, се ретрагъ тоці діл лъвітірілі діл, вп'є лі се даі totò ачелеаші фолісе че авеа ші не лок-ріле каре р'єтълі акті але Молдовеі. — Діл локълі б'єлгарілоръ трекъ din Молдова о тълдіше de жідові ка съ се ашезе аколо.

— Г'єбернілі турческъ ар фі декларатъ Тычіеа Портъ-Франкъ п'єнтрі 50 de anі; ла тоці чеі че воіескъ съ се ашезе аколоа лі се діл п'ялкітъ ші лемпъ п'єнтрі drapre de касе, ф'єръ п'єлть. —

Іаші, 16. Іюніш в. Діл к'єрпілі вомъ авеа ділкъ вп'є жір-нілі рошъніескъ дітітілі: „Сентеніла Молдовеі“, а къріа стін-дапдъ ва фі Апти-Юпіреа, педікеатъ de Domnілоръ Слатаръ K. Гане. —

Іаші, 14. Іюніш в. „Gazeta de Moldavia“ ne дітіпітъ-шеште врітътіреле:

„Б'єлтірілі офіціалъ“ п'єблікъ хотържреа с'єнеле естраорді-наръ съв' пресідінгіа Преа L. Domnіш ші dicpozіцііле atіпгътірі de дініртаментълі de фінанцъ, діпъ каре тоці ачелі къ дрептъ de десірзіпіреа еманчіпацилоръ, съ се ділф'юшеве не р'єндъ ла а-челі дініртаментъ діл 15. але к'єренті, п'єнтрі а прімі обі-гадіїле ші с'єнеле арътате діл рапортълі съв' пресентатъ Л'єл-діїлі Сале.

Діпъ ачестъ рапортъ, съ ведерезъ къ 264 персонае къ та-пініміе аіші реонісатъ ла десірзіпіреа хързітъ de г'єберні, п'ял-

рълъ еманципациоръ ла каре департаментълъ съ квіне але пъті decdъенаре, съ свіе ла 16,023 indibizi пътіді ватраші ші ла 566 пътіді лъеші, ear тóтъ світа decdъенареі съ свіе ла 4,613,112 леі, пътърълъ еманципациоръ ла фаворълъ кърова аж' reponсатъ decdъенаре, съ свіе ла 10,424 indibizi.

Есте къпосквѣтѣ къ зна din челе дѣлтѣ кърдї а вѣй попорѣ есте а лѣй исторіе. Прінчіпаторе Moldo - Ромъне, каре дѣлпъ а доза реконстїтїре ачсторѣ церї, аѣж жъкатѣ впѣ таре ролѣ дї кърсѣ de mai тѣлте сѣквле, аѣж фостѣ театрлѣ de evenimente din каре адесеопї аѣж ресултатѣ хотържреа сбртей Европеи Orientale. Дар асемене фактѣрї, глоріосе пентрѣ рошънї шї импортаントе пентрѣ вецилї лорѣ, рѣшънѣ дїгропате дї вѣтаре, пентрѣ къ дїн челе din ѣртъ кълкърї а татарилорѣ, а прѣзілорѣ шї а інчиди-лорѣ, чеа маѣ таре парте de докъмента с'аѣш nepdstѣ mi с'аѣш рѣтъчїтѣ.

Дъпъ реашезареа de лініштеа ші de konkpedepea din ѹеръ, длчепѣ а се аръта кътева рестгрі предзбосе, каре ворѣ пътен комплекта исторія спечіаль а патреи. Dekрpъндѣ c'аš deckопепрітѣ впѣ фрагментѣ исторікѣ din секулъ XV., каре ni c'аš диппъртъшитѣ de Ec. С. Г. Boldopi Костакі шефвлѣ оастеi Moldovenе ші не а къргіа сокотѣль c'аš тіпърітѣ 1000 есемпляре.

Ачеотъ Фрагментъ къпринде дн сине атътета потіції посе ши
интересанте, къ спре а констата, а са автепчтате, асъпра про-
пънерей D. Пост. Г. Асаки, Преа Л. Domnă аж афлатъ de къвий-
щъ алѣ рекоменда ѹпші комитетъ специалъ компресъ din DD. Вор-
никъ A. Donичъ, B. K. Хрѣпъзакъ, колопелъ Когълпчеансъ, Ага Т.
Лаэрпianъ, Спатаръ Севлескъ, Ага Кодрескъ, Ага Божинка, D.
Барпуди ши Г. Асаки, кътръ карпъ аж адресатъ пръвъторъ оғісъ
Domnescъ:

„Фрагментълъ історікъ, че пόріз data anvlv 1495, кареле
de къръндъ прін тіпарів с'аѣ datъ ла лътінъ, аѣ цінтітъ ші алъ
постръ лътареа amінте прін deckrierea, de брекаре евеніменте,
дренітърі політіче, administrатіве ші поїдій, комплектъндъ о парте
и дешертълъ історіеі патріеі. Фрагментълъ Formézъ лнкъ ші
анъ докъмента фіолоцікъ ии векеа лішъ рошънъ ии кътъ поте
контрієі а арънка о поъ лътінъ аеяпра չпоръ матерії атълъ de
пъніиъ есплоатате.

Дрентѣ каре амѣ сокогітѣ de квайїпъ а рекоменда ачестѣ фрагментѣ Двѣстре, карїї пріп оккупациї літераре шї архіолоціче, аведѣ квопоштингї требзітбре de амѣ черчета кв пътрндере ка днпъ ачеста фундаментіндѣ съ се поѣtъ adonta ка впѣ сервіціѣ імпортантѣ.“

*Iашъ, 14. Ignis ст. в., Стёва Денърий“ не дъпъртъшеште
зрътъбреле:*

„Мыria Ca Сылтапылъ се фъгъдъеште de a конкіета пътai
декътъ, чиј фіештекаре din aмъндозе провінціїle, чиј Dibанъ ad
кок, компъксъ дипр'аша кіпъ чиј кътъ съ фіе ка репресентація
на мал деплінъ а інтереселоръ тутвроръ класелоръ сочітьцеї.
Ачелъ Dibанъръ воръ фі кіметате de a рості dopindеле попорвлъ
чи се atине de органікареа дефинітівъ а Пріпчіпатвлъ.“

Аша есте роствлѣ артіклъ 24 din трататвлѣ цепералѣ de
лаче, днкейтѣ ла Париж, съпѣ актѣ апробе З липѣ дн капѣтѣ,
(ла 18. Марцѣ.)

Ачеа зі спретъ дн каре днбеле постре цері аж съ се
ростескъ асспра вітбреі лорѣ сорте нѣ есте департ. Dіntr'yn
nіnіstѣ днтр'алтвль фірманеле пептв копкіемареа Dіvanxріморѣ
ютъ съ не сосескъ. Ким аж а фі алкътвіте ачеле Dіvanxрі?
Каре ва фі база алецерії депнатцілорѣ? Каре ва фі кіпвлѣ але-
церії лорѣ? Каре ва фі пытервлѣ алегъторілорѣ ші алѣ алеши-
дорѣ? щщ.

Nimene нъ о штіе дпкъ. Пъпъ дп minstrelъ de фауъ тóте
ачестеа ресасеръ впѣ секретъ непътрпсъ: klapъ парламентълъ
енглесъ н'ад пътътъ ісбъти de a рѣдика тъкаръ впѣ капътъ алъ въ-
нълъ каре дпброводеште дптреиъріе ачестеа.

Noi штімѣ виѣ сінгврѣ лвкрѣ: Інтереселе тутгорѣ класе-
норѣ сочієтцї аѣ а фї репресентате. Даръ каре сант ачесте
інтересе? Каре сантѣ класеле дитр'о сочієтате, атътѣ de пъ-
зинѣ органісатъ, ка а пострѣ? De вомѣ къята ла Фьрітгтріле
din каре ёсте компъсъ, сантемѣ сілії а търтгрісі: къ, саѣ
аштѣ атътета класе пе кътє фамілії, саѣ къ п'авемѣ пічідекумѣ.
Класа боіерітєї дичепе dela тагнатылѣ din палатѣ, ші дичетёзъ
къ прівієціатклѣ ти опінчи; пегзеторвлѣ се фаче боіері: боіері
сант ші слвніле de прип касе. Фіечіпе се дитреабъ: unde'съ
класеде? Каре сант інтереселе че ле ар пътѣ репресента твл-
ітіе ачеста дп компърѣ? Шчл.

— Прін ашцвріле ачестеа de патімі длжосіте кредѣ впїй ёмені
а пэтé адемені не чеї леспе-кrezъторі ші а форма партide каре
сь телреселгезе інтереселе — церой!

Негъдеторълъ, тесеріашилъ, церапулъ — ачеа таре шълчите
каре днкіагъ тóтъ пація, ачеа каре кврпіндє дн сине поъзечі
ші поъ de пърци днтржпса, ші каре ші ea требаie съ фі авѣндѣ
інтересе асъпра кърора ва фі днтребатъ de астъ датъ, пъпъ а-
стъзі нз штие nіmікъ деспре челе че се петрекъ; пішепе нз 'іаѣ
спъсъ о ворбъ шъкаръ къ ар требаie съ се гътеасъ ші ea къ-
зпъ респнпсъ de mnнd de джиса ла zioa чеа таре квндѣ ва фі дн-
требатъ.

Ли фада ачеостей стърі de лякврі, пої таї длтребътвј дпкъ одатъ: каре сълт інтереселе ші каре сълт класеле сочіетъї че аз а фі репресентате? ші респнндемтъ: Къ базеле сочіетъї сълт пропріетате ші фаміліа, ші къ вічі о сочіетате пз побе дплайта Фъръ ітеліценцъ ші тъпкъ. Еать, дечі, інтереселе ші класеле каре требвіе съ фіе репресентате: Дела челѣ длтъї пропріетарів пъль ла челѣ de пе вртъ церапъ. Інтереселе дп парте потв съ пз фіе ачелаші; дпсе інтересвлт тутврорѣ есте тотв ачелаші; інтересвлт тутврорѣ есте съ айбъ о щеръ штепрн-къ, упѣ гвбернѣ статорнікѣ ші біне органікатѣ, о леце пентръ тої de о потрівъ.

Прип о асемпенеа ппнере ла кале, пропріетарвлі і ее ва
лпзечі прецвль пропріетъїй, пегзеторвлі і се ва асігру, ші
пріп үттаре і се ва дпевгі валбрा капіталы, твпчіторвлі ва
пптэ стржпце чева din агроnicіта схдорілорх сале ка съ погъ ші
елл ажкпце ла впш капіталл сад пропріетате бре каре; дптр'впш
кквжпт, тоці се ворх фолооі кпнд ва проспера тотъ цера.

Dap o acemenea ферічіре ea пз о ва пэтé добъанди de кътв
атыпч къндѣ ші впїй ші алдїй ворѣ ппне ла о парте превенціїле
не ле аѣ, ші ворѣ къта къ тодї съ пѣе тѣпа ла ачестъ таре
нокаро националъ. Оаменіорѣ інтелігенці ші къ інітъ ротъпъ,
дін тоте класеле фъръ deосевіре, ле есте пъстратъ сарчіца ші
опбреа ачеста de a льтмина, a дештепта ші а льтврѣста не фіе
каре ла datoringa са, аша ка, ла тошентблѣк къвелітѣ, съ поѣ
ї о ростіре de dopingi вланіте ші адевъратъ национале. Съ въ
не дышелътѣ аснпра стъреі постре de актъ: de астъ datъ,
іоте сингра датъ de кътева зечі de anї ликбоче, п'о съ фіе ворба
de партide; авемѣ съ дѣмѣ о пробѣ таре льтмї deesире чеса че
рѣптѣтѣ, ші съї арътъмѣ чеса че пэтѣтѣ фі; тоте аѣ съ се по-
трѣкъ съї окї компаріорѣ пътеріорѣ аліате.

Акът, саѣ вомѣ фаче ка ферманеле пептр конклемареа ді-
запрілорѣ, окнадця стрѣлѣ, ба кіарѣ ші комісіа тrimic de къ-
ть пштери съ фіе чеа de не ѣртъ, каре ва маї юені съ се а-
пестече ып требіле церілорѣ постре mi пої вомѣ дебені о на-
діе; саѣ къ вомѣ фі сдрѣмікаці къ тогълѣ рѣтъindѣ прекът
пептетѣ фѣрѣ de a маї пште съ не рѣдикъмѣ поте пічі одатъ.

Inscriere de Prenumerat
la
Gazet'a Transsilvaniei
s i F o i a
pentru Minte, Inima si Literatura

Pe 6 iunie 5 f., pe $\frac{1}{4}$ 2 f. 30 cr. m. c. în lăintruș Monarchiei; i 7 f. m. c. (sau 24 sfenți) în tinerile neacușrișoare pe I. Sem.

Prenumeratiunea se face pe la c. r. oficile postale și la cunoșcuții
echii noștri DD. Corespondenți ca și pana acum.

Sunt rogati OO. DD. cititorii, ca se grabește cu prenumeratia unea
mai multă decât orsicandu. — Si DD. cei ce au rămas cu restantele
de răspunsu, se binevoiăscă să se refui pentru timpul trecut. —

Картина на бързото му 4. Ими^т к. п. със земя:

ціо да галіпі літтерєшті	7
" " арцінтѣ	102 ¹ / ₂
літтерєштъ 1854	105 ¹ / ₈
" " цехъ пасіональ дін ан. 1854	85 ⁷ / ₁₆
відгайділе металіче векі де 5 ⁰ /	83 ¹⁵ / ₁₆
літтерєштъ de 4 ¹ / ₂ ⁰ / dela 1852	—
de 4 ⁰ / detto	—
орділе dela 1839	124 ⁷ / ₈
кційле ванкеві	1118

Ацио кп Брашовъ кп 4. Іслів п.:

Адрєлд (галвіні) 4 ф. 48 кр. тк. Арцітадлд 3½ %